

SVERIGES
MODERNASTE
MYNDIGHET
2019

Upphandlings
myndigheten

Upphandling för jämställd stadsutveckling

Ellionor Triay Strömvall, Upphandlingsmyndigheten

Forum jämställdhet 2023-02-08

Värdet av **OFFENTLIG UPPHANDLING**
i Sverige

18% av BNP **819** miljarder kronor*

Antal **ANNONSERADE**
upphandlingar

18 421

stycken**

*Baserat på statistik från 2020

**Baserat på statistik från 2021

Hur kan upphandling bidra till ett socialt hållbart samhälle?

- ▶ Offentliga inköp - verktyg för att lösa samhällsutmaningar.
- ▶ Upphandling påverkar många:
  - ▶ användare av offentliga tjänster och produkter
  - ▶ personal vid den organisation som gör inköpet
  - ▶ personer som producerar, levererar och utför tjänster
  - ▶ den bredare marknaden

Över hälften av annonserna är inom samhällsbyggnad

CPV *	Benämning	Antal	Andel
45	Anläggning	6 489	36 %
71	Arkitekt, bygg, ingenjörs och besiktningstjänster	2 007	11 %
44	Konstruktioner och konstruktionsmaterial; konstruktionshjälpmedel (utom elutrustning)	900	5 %

Upphandling av bygg och anläggning och fastighet var närmare

200

**MILJARDER
KRONOR**

2020

(byggverksamhet 132,9 fastighetsverksamhet 66,9 miljarder kronor).

* CPV – Common Procurement Vocabulary. CPV standardiserar de referenser som används av de upphandlande myndigheterna och enheterna för att beskriva föremålet för upphandlingen.

Vägledning för hållbarhet inom bygg

Jämställdhet

Offentlig upphandlingar kan bidra till att uppnå jämställdhet i planering och byggande av städer. De kan också göra skillnad för arbetsmiljön på byggarbetsplatsen.

Arbetsrättsliga villkor i bygg

Om det finns risk för oskäliga arbetsvillkor ska villkor om lön, semester och arbetstid ofta ställas i en upphandling.

Arbetslivskriminalitet

Att arbeta för att motverka arbetslivskriminalitet vid offentlig upphandling handlar om att ta ansvar för att säkerställa sund konkurrens och schyssta villkor för arbetstagare.

Universell utformning

För att byggda miljöer ska kunna användas av alla behöver upphandlande organisationer i ett tidigt skede av upphandlings- och byggprocessen tillämpa principen om universell utformning.

Barns rättigheter

Barn och unga påverkas av hur den byggda miljön planeras, utformas och tas om hand. De måste därför bli delaktiga i planerandet av samhällsbyggandet.

Sysselsättningskrav

Använd upphandling som verktyg för att underlätta kompetensförsörjningen genom att skapa sysselsättning och en möjlighet till anställning för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Arbetsmiljö

Offentlig sektor kan vid offentlig upphandling beakta arbetsmiljöfrågor och verka för att leverantörer ska ha en säker, jämställd och inkluderade arbetsplats, som också underlättar rekrytering.

Hållbara leveranskedjor av byggmaterial

Offentlig sektor kan ställa krav på att leverantörer hanterade de betydande hållbarhetsrisker som finns för byggmaterial som tillverkas i komplexa leveranskedjor i andra länder.

Vägledning för hållbarhet inom bygg

För vilka
bygger vi?

Vilka är det
som bygger?

För vilka
bygger vi?

Vilka är det som bygger?

- ▶ Problem med machokultur på byggarbetsplatser.
- ▶ Upphandlingar viktiga pådrivare för jämställdhet.
- ▶ Krav på att leverantören ska:
  - ▶ skapa förutsättningar för jämställdhet på byggarbetsplatsen.
  - ▶ beskriva sitt jämställdhetsarbete och förbinda sig att utföra det.
  - ▶ följa upp jämställdhetsarbetet.

Hur gör vi?

- ▶ **Upphandlare-** ta del av vårt stöd och använd i nästa upphandling.
- ▶ **Jämställdhets- /hållbarhetsstrateg** – kontakta inköpsavdelningen och diskutera kompetens och samarbete.
- ▶ **Medborgare** – hör av er till kommunen och fråga hur de jobbar med jämställdhet i inköp och hur de fångar upp behoven hos alla eller bara vissa.

Upphandling kan bidra till en jämställd samhällsbyggnad

- ▶ Ställa krav på att samhällena som byggs skapar trygghet och delaktighet för alla.
- ▶ Ställa krav och följa upp att de som bygger har skälig och jämställd arbetssituation.
- ▶ Offentlig sektor är stor köpare, upphandling kan driva på utvecklingen i en hållbar riktning.

Genom upphandling
kan vi bidra till att
skapa ett **jämställt**
samhälle!

